

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 117/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Legium, s. r. o., Bukurešťská 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Adrian Šándorčín, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 20 S 10/2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžf 34/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m í e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED],

Bukurešťská 3, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 S 10/2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžf 34/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka podala 6. februára 2015 na krajskom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) č. 1100902/388042/2014/CI z 18. decembra 2014, ktorým finančné riaditeľstvo potvrdilo rozhodnutie Colného úradu Bratislava (ďalej len „colný úrad“) č. 1095238/1/307638 zo 4. júla 2014 o prepadnutí veci. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 20 S 10/2015 zo 17. mája 2016 žalobu sťažovateľky zamietol. Na základe odvolania sťažovateľky najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 Sžf 34/2016 z 23. novembra 2017 rozsudok krajského súdu potvrdil.

3. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti rozsiahlo argumentuje, podrobne opisuje priebeh správneho konania, ktoré predchádzalo podaniu správnej žaloby, ako aj priebeh súdneho konania a v závere sťažnosti najmä uvádza:

„Čo sa týka samotného Rozsudku ako rozhodnutia podľa príslušných ustanovení OSP žalobca uvádza, že z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, na základe akých úvah konajúcu súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Písomné vyhotovenie Rozsudku je v rozsahu ôsmich strán..., pričom vlastná úvaha súdu, na základe ktorej dospel k rozhodnutiu zaberá len necelú jednu stranu... Hoci žalobca vo svojom návrhu na začatie konania... podrobne uviedol všetky porušenia zákonných ustanovení, ktorých sa žalovaný v postavení odvolacieho orgánu ako aj prvostupňové orgány finančnej správy, pri vydávaní napadnutých správnych rozhodnutí dopustili, súd sa v Rozsudku podrobnejšie (nie však

podrobne) venoval len námiatke nedostatku príslušnosti colného úradu a námiatke vo vzťahu k podmienkam prepadnutia veci podľa ustanovenia §42 ods. 1 Daňového poriadku.

... Vo vzťahu k Rozsudku má žalobca za to, že nakoľko tento neobsahuje odôvodnenie, z ktorého by bolo účastníkom konania zrejmé na základ akých právnych úvah súd dospel k svojmu rozhodnutiu, Rozsudok nespĺňa náležitosti podľa ustanovenia §157 ods. 2 OSP, pričom z tohto dôvodu je Rozsudok nepreskúmateľný.

... Na základe pochybenia na strane Colného úradu Bratislava, a následného správneho konania ktoré vyplynulo na základe tohto chybného rozhodnutia, následného konania Krajského súdu v konaní, spisová značka 20S/10/2015, ako aj konania na Najvyššom súde, spisová značka 6Sžf/34/2016, trvá konanie ku dnešnému dňu vyše 5 rokov, a z týchto dôvodov boli porušené nasledovné práva Sťažovateľa:

- základné právo Sťažovateľa na ochranu majetku vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...
- Základné právo Sťažovateľa vlastniť majetok vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...
- základné právo Sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...
- základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky...

Na úkor Sťažovateľa mu bol zhabaný jeho majetok - tovar, za ktorý riadne zaplatil kúpnu cenu. Nesprávnym postupom a pochybením na strane Colného úradu Bratislava bolo Sťažovateľovi obmedzené právo pokojne užívať svoj majetok... Rovnako aj s týmto právom súvisiace práva užívať svoj majetok a brať z neho úžitky boli týmto rozhodnutím obmedzené.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na ochranu majetku zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

3. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod spisovou značkou 20S/10/2015 porušené bolo.

4. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spisovou značkou 6Sžf/34/2016 porušené bolo.

5. Spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky finančné zadostučinenie v sume 50.000,- Eur (slovom päťdesiat tisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť v sume 30.000,- Eur (slovom tridsať tisíc eur) a Najvyšší súd Slovenskej republiky v sume 20.000,- Eur (slovom dvadsať tisíc eur)

6. Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

8. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, nespĺňa zákonom predpísané náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 2 a v § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu

a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

10. Ústavný súd vychádzajúc z petitu sťažnosti, ktorým je viazaný, konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu neoznačil právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, ktorými malo dôjsť k porušeniu označených práv, ani neuviedol, proti komu sťažnosť v tejto časti smeruje. Sťažovateľka síce za porušovateľov svojich práv označila krajský súd a najvyšší súd, avšak len v záhlaví návrhu, nie aj v petite návrhu. Navyše, z obsahu splnomocnenia predloženého v prílohe sťažnosti nevyplýva, v akej konkrétnej veci je splnomocnená advokátska kancelária oprávnená sťažovateľku zastupovať pred ústavným súdom, keďže je v ňom uvedené len „*na podanie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy..., a všetky úkony s tým spojené*“.

11. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok

zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj

judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri [REDACTED] proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Zo samotnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 20 S 10/2015 v spojení s odvolacím konaním najvyššieho súdu vedeným pod sp. zn. 6 Sžf 34/2016 bolo ukončené potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho súdu z 23. novembra 2017. Ústavný súd v súčinnosti s krajským súdom zistil, že označený rozsudok krajského súdu bol doručený sťažovateľke 18. januára 2018 a týmto dňom nadobudol aj právoplatnosť. Sťažnosť sťažovateľky namietajúca postup krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 22. marca 2018, resp. podaná na poštovú prepravu 19. marca 2018, teda po tom, ako súdy konajúce vo veci sťažovateľky právoplatne rozhodli. Z uvedeného je zrejmé, že krajský súd ani najvyšší súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania, prípadne prieťahy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05).

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označenom napadnutom konaní pred krajským súdom a najvyšším súdom namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2018